

DELMORE SCHWARTZ

EN ELS SOMNIS COMENCEN
LES RESPONSABILITATS

Prefaci de Lou Reed

Traducció d'Andreu Gomila

LaBreu
Edicions

Amb el suport del Departament de Cultura.

Primera edició: octubre 2022

Títol original: *IN DREAMS BEGIN RESPONSIBILITIES and Other Stories*
Copyright © 1948, 1961 by Delmore Schwartz. Copyright
© 1977 by Kenneth Schwartz. Copyright
© 2012 by New Directions Publishing Corporation.

© del prefaci: Lou Reed
© de la traducció: Andreu Gomila
© fotografia de la coberta: Marjory Collins, Library of Congress Prints
and Photographs Division Washington
© de la fotografia de la solapa: autor desconegut
© d'aquesta edició: LaBreu Edicions, 2022
www.labreuedicions.com
Twitter: @LaBreuEdicions
Facebook: @labreu.edicions
Instagram: @labreu_edicions

ISBN: 978-84-125774-4-0
Dipòsit legal: B-12477-2022
Impressió: Promotion Digital Talk, S.L.

Correcció: Xavier Mas Craviotto
Disseny de coberta: Luis Carballo i Quincy Rookman Comunicació Visual
Tractament de coberta: Nina Marin

L'editor autoritza la reproducció d'aquest llibre, total o parcial per qualsevol mitjà, actual o futur, sempre que sigui per a ús personal i no amb finalitats comercials.

I

Penso que som a l'any 1909. Sento com si estigués en un cinema, el llarg braç de llum que travessa la foscor i giravolta, els ulls fixos en la pantalla. És una pel·lícula muda com les de la vella Biograph, on els actors van vestits amb roba ridícula i passada de moda, i veiem un flaix rere l'altre amb salts sobtats. Els actors també sembla que saltin i caminin massa ràpid. Les mateixes preses són plenes de punts i ratlles, com si hagués plogut durant la filmació de la pel·lícula. La llum és dolenta.

És diumenge a la tarda, 12 de juny de 1909, i el meu pare baixa pels carrers tranquils de Brooklyn de camí cap a casa de ma mare. Porta la roba acabada de planxar i la corbata li estreny el coll de la camisa. Fa dringar les monedes dins les butxaques mentre cavil·la les ocurrències que dirà. Sento com si a hores d'ara m'hagués relaxat del tot en la fosca tènue del cinema; l'organista repica les emocions òbvies i aproximades en les quals el públic es gronxa sense saber-ho. Soc anònim i m'he oblidat de mi mateix. Sempre és així quan vas al cinema; és, com diuen, una droga.

El pare passa carrer rere carrer, arbres, prats i cases, i de tant en tant topa amb una avinguda on un tramvia patina i rosega, mentre avança a poc a poc. El conductor, que té un bigoti dalinià, ajuda a pujar al cotxe una dona jove que porta un barret com una tassa amb plomes. S'aixeca una

mica la faldilla llarga mentre puja els graons. Ell fa el canvi sense pressa i toca la campaneta. És òbviament diumenge, ja que tothom vesteix la roba dels diumenges, i el soroll del tramvia emfasitza la calma del dia festiu. No és Brooklyn la Ciutat de les Esglésies? Les botigues són tancades i les persianes, abaixades, si no fos per alguna papereria ocasional o algun *drugstore* amb grans boles verdes a la finestra.

El pare ha decidit fer aquesta llarga caminada perquè li agrada caminar i rumiar. Pensa com serà ell en el futur i així arriba al lloc que ha de visitar en un estat d'excitació afable. No para esment en les cases per on passa, on fan el sopar dominical, ni en tots els arbres que ronden per cada carrer, que ja arriben a la plenitud del fullatge i al temps en què les ombres fresques aixoplugaran tota la via. Un esporàdic carruatge passa, les peülles del cavall que cauen com pedres en el capvespre tranquil, i de tant en tant un automòbil, semblant a un enorme sofà entapissat, esbufega i passa.

El pare pensa en la mare, en com de bonic serà presentar-la a la família. Però encara no està segur de voler casar-s'hi, i de tant en tant entra en pànic quan s'adona dels lligams ja establerts. Es tranquil·litza pensant en els grans homes casats que admira: William Randolph Hearst i William Howard Taft, que acaba de ser nomenat president dels Estats Units.

El pare arriba a casa de la mare. És massa d'hora i, per això, de cop se n'avergonyeix. La tia, la germana de la mare, respon al so estrident del timbre amb el tovalló a la mà, ja que la família encara sopa. Així que entra el pare, l'avi s'aixeca de la taula i li dona la mà. La mare ha corregut escales amunt per arreglar-se. L'àvia li demana al pare si ha sopat i li diu que la Rose serà a baix aviat. L'avi obre la conversa co-

mentant el temps suau de juny. El pare seu no gaire còmode a prop de la taula, amb el barret a la mà. L'àvia li diu a la tia que agafi el barret del pare. L'oncle, de dotze anys, entra corrents a casa, amb els cabells despentinats. Crida una salutació al pare, que més d'una vegada li ha donat una monedda, i de seguida corre escales amunt. És obvi que el respecte que en aquesta família senten pel pare està tenyit per un munt d'alegria. Ell fa patxoca, tot i que és molt maldestre.

II

A la fi, la mare baixa, ben mudada, mentre la conversa que el pare manté amb l'avi es torna incòmoda, fins al punt que no saben si saludar la mare o continuar xerrant. El pare, feixuc, s'aixeca de la cadira i li diu «Hola» sense traça. L'avi s'ho mira, i n'examina la congruència, tal com és, amb ull crític, mentre es grata la barba de les galtes toscament, com fa sempre que reflexiona. Està amoïnàt; té por que el pare no sigui un bon marit per a la seva filla gran. En aquest moment passa alguna cosa a la pel·lícula, just quan el pare li diu alguna cosa divertida a la mare; em desperto just quan se'm desperten la infelicitat i l'interès. El públic comença a aplaudir amb impaciència. Aleshores se soluciona el problema, però la pel·lícula ha tornat a una escena que ja hem vist, i un cop més veig l'avi, que es grata la galta barbuda i sospesa el caràcter del pare. És difícil tornar a la pel·lícula un cop més i oblidar-me de mi, però mentre la mare riu inquieta per les paraules del pare, la foscor m'engoleix.

El pare i la mare surten de casa, el pare torna a encaixar la mà de la mare, tot superant una incomoditat desconeguda.

Jo també em bellugo incòmode, corbat en la dura cadira del cinema. On és el tiet gran, el germà gran de la mare? És a dalt, a l'habitació, estudiant per a l'examen final de la Universitat de la Ciutat de Nova York, mort d'una ràpida pneumònia fa vint-i-un anys. La mare i el pare baixen els mateixos carrers tranquils un cop més. La mare sosté el braç del pare i li explica la novel·la que està llegint i el pare aventura judicis sobre els personatges tan aviat com la trama li queda clara. És un costum que li agrada molt, perquè sent una màxima superioritat i seguretat quan aprova i condemna el comportament dels altres. De vegades el porta a exclamar un breu «Buf» quan la història esdevé el que ell anomena ensucrada. Una manera de retre homenatge a la seva virilitat. La mare se sent satisfeta per l'interès que li ha despertat; li mostra al pare com n'és, ella, d'intel·ligent i d'interessant.

Topen amb l'avinguda, i el tramvia arriba sense pressa. Aquesta tarda van a Coney Island, tot i que la mare considera inferiors aquesta mena de plaers. S'ha preparat mentalment per consentir només una caminada pel passeig i un sopar agradable, evitant els entreteniments llibertins que considera impropis d'una parella tan digna.

El pare li explica a la mare quants diners va guanyar la setmana passada, exagera una suma que no caldria exagerar. Però sovint el pare sent que els fets fan curt. De sobte començo a plorar. La sorruda dona gran que seu al meu costat al cinema es molesta i em mira amb cara d'enfadada i, intimidat, paro. Estiro el mocador i m'eixugo la cara, torco la llàgrima que m'ha regalimat a prop dels llavis. Mentrestant m'he perdut alguna cosa, vet aquí que la mare i el pare baixen a l'última parada, Coney Island.